

प्रविरतो ऽभवत् RĀGA-TAR. 4, 633.

— सम् sich ergötzen, Gefallen finden an (loc.): संरंसीष्टाः सुमुनिक्ते वर्त्मनि BHĀṬ. 19, 30. संरमस्त्व मया साकम् sich fleischlich ergötzen BHĀṬ. P. 9, 14, 19, 21.

रमै (von रम् 1) adj. ergötzend, erfreuend gāna ज्वलादि zu P. 3, 1, 140. गुह्यकाधिय° Kir. 5, 20. Vgl. मनो°. — 2) m. a) Geliebter, Gatte. — b) der Liebesgott. — c) rothblühender Aṣoka H. an. 2, 333. MED. m. 23. — 3) f. स्त्री a) ein N. der Lakshmi, der Glücksgöttin; auch in appellat. Bed. Glück, Reichthum AK. 1, 1, 23. TRIK. 1, 1, 41. H. 226. H. an. MED. Verz. d. Oxf. H. 190, b, 23. Spr. 920. 4817. 5403. WEBER, RĀMAT. UP. 296. 307. fgg. 312. 328. BHĀṬ. P. 3, 9, 23. 4, 23, 28. 5, 18, 16. fg. 7, 9, 26. 8, 5, 8, 8, 23. 9, 20, 8. VOP. 5, 7. Verz. d. Oxf. H. 80, b, 30. = शोभा Pracht, Schönheit RĀGAN. im ÇKDR. — b) Bez. des 11ten Tages in der dunklen Hälfte des Kārttika Verz. d. B. H. 341, 3. — c) N. pr. einer Tochter Çaçidhvaḡa's und Gattin Kalki's KALKI-P. 23 im ÇKDR. — d) schlechte Variante von रमा COLEBR. und LOIS. zu AK. 2, 6, 4, 4. — रमकर्षित PADMA-P. 16, 144 fehlerhaft für रमकर्षित; in Betreff von PAÑĀT. I, 369 s. Spr. 4700.

रमैक (wie eben) UṆĀDIS. 2, 33. adj. = विलासिन् sich ergötzend, spielend, scherzend UḠĀVAL.

रमट s. रमठ.

रमठ 1) m. pl. N. pr. eines Volkes im Westen VARĀH. BRH. S. 14, 21. 16, 21. MBH. 3, 1991 (रमठ ed. Calc., रमठ ed. Bomb.). 12, 2430. — 2) n. = रमठ Asa foetida UṆĀDIK. im ÇKDR.

रमठघनि m. Asa foetida ÇABDAĀ. im ÇKDR.

रमण (von रम् 1) adj. (f. ङ्) ergötzend, erfreuend gaṇa नन्द्यादि zu P. 3, 1, 134. BHĀṬ. P. 4, 6, 11. 5, 7, 11. 8, 8, 7. 10, 21, 5. Verz. d. Oxf. H. 37, b, No. 92. 129, a, 30. BHĀṬ. 6, 72. — 2) m. a) Geliebter, Gatte H. 517. 8. an. 3, 220. MED. ṅ. 73. HALĀJ. 2, 342. MBH. 12, 6516. R. GORR. 2, 30, 15. 5, 13, 44. MRGH. 38. 85. VIKR. 89. RAGH. 14, 27. KUMĀRAS. 4, 21. SPR. 902. 1535. 1896. 2162. 2254. 2667. 3161. 4729. ÇRṅĀBARAS. 3 bei HABB. 313. ÇIÇ. 9, 60. GĪT. 3, 10. 10, 9. BHĀṬ. P. 4, 6, 11. PAÑĀT. 4, 3, 129. H. 701. तपो° der Gatte der Nacht, der Mond RĀGA-TAR. 3, 269. — b) der Liebesgott MED. — c) Esel H. an. — d) Testikel ÇABDAĀ. im ÇKDR. — e) ein best. Baum, = मकरिष्ट RĀGAN. im ÇKDR. — f) N. pr. a) einer mythischen Person, eines Sohnes der Manoharā, MBH. 1, 2586. HARIV. 133. — β) Bein. Aruṇa's, des Wagenlenkers der Sonne, TRIK. 1, 1, 102. — γ) eines Mannes Pravarādhj. in Verz. d. B. H. 56, 12. — δ) pl. eines Volkes (vgl. रमठ) MBH. 6, 374 (VP. 194). — 3) f. स्त्री a) ein junges reizendes Weib Schol. zu AK. 2, 6, 4, 4. — b) ein best. Metrum, 4 Mal — COLEBR. Misc. Ess. II, 158 (III, 4). — c) N. der Dākshajāṇi in Rāmatrītha Verz. d. Oxf. H. 39, b, 16. — 4) f. ङ् a) ein junges reizendes Weib, Geliebte, Gattin AK. 2, 6, 4, 4. H. 505. MED. HALĀJ. 2, 327. R. 3, 43, 35. Spr. 531. KATHĀS. 52, 214. RĀGA-TAR. 6, 301. भोगः को रमणो विना PRASAṅGH. 7, b, 2. BHĀṬ. P. 10, 14, 31. NALOD. 2, 14. KUALAJ. 167, a. — b) Aloe indica Royle, = बाला ÇABDAĀ. im ÇKDR. — c) ein best. Metrum, 4 Mal — Ind. St. 3, 366. 4 Mal — COLEBR. Misc. Ess. II, 158 (III, 4). — d) N. pr. eines weiblichen Schlangendämons RĀGA-

TAR. 1, 263. रमायटवी 265. — 5) n. a) sinnliches Vergnügen, Beischlaf, Begattung ÇABDAR. im ÇKDR. NIR. 6, 17. रमायोपियते न धर्माय 12, 13. Verz. d. Oxf. H. 24, b, 47. मृग° P. 6, 4, 24. Vārt. 3. 3, 1, 26. Vārt. 4. Sch. VOP. 8, 133. — b) das Ergötzen, Erfreuen: लोक° BHĀṬ. P. 10, 2, 13. das Ergötzen durch Befriedigung der Sinneslust; mit acc. des Mannes ÇUK. in LA. (III) 36, 4. — c) Hinterbacke, Schamgegend (जघन) H. an. — d) die Wurzel von Trichosanthes dioeca Roxb. H. an. MED. — e) N. pr. eines Waldes HARIV. 8935. — Vgl. उषा°, पर्°, रजनी°, रति°, रसिक°, राका°.

रमणक 1) n. N. eines Varsha MBH. 6, 288. BHĀṬ. P. 5, 20, 9 (als m. N. pr. des Regenten dieses Varsha, eines Sohnes des Jaḡnābāhu). m. N. pr. eines Dvipa 19, 30. 10, 16, 63. 17, 1. VP. 175, N. 3. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Vitihotra BUĀG. P. 5, 20, 31.

रमणीय (von रमणी, °यते Jmādes (gen.) Geliebte —, Gattin darstellen: तव सदा रमणीयते स्त्री: SĀH. D. 271, 21.

रमणीय (von रम्) adj. vergnüglich, ergötzlich, anmuthig, schön H. 1445. Sch. NIR. 1, 20. 7, 15. 9, 27. 10, 47. °चरण (Gegens. कपूय) KHĀND. UP. 5, 7, 10. न्यग्रोध MBH. 1, 5896. वन 3, 2236. राष्ट्र 4, 10. R. 1, 2, 6. 2, 30, 44. 53, 30. 56, 9. 80, 15. VIKR. 37, 10. 65, 18. दिवसाः परिषामरमणीयाः ÇĀK. 3. वपुम् 57. अच्यक्तवर्णारमणीयवचःप्रवृत्ति 176. 11, 19, v. l. 12, 1. 13, 10. 99, 13. Spr. 361. 2629. 3179. 3376. कथा KATHĀS. 40, 115. BHĀṬ. P. 4, 8, 46. MĀRK. P. 23, 96. SĀH. D. 66, 1. ऋ° PAÑĀT. 123, 20. अति° Spr. 3409. PRAB. 32, 15. — Vgl. रम्य.

रमणीयक n. Anmuth, Schönheit ÇĀK. 11, 19, v. l. fehlerhaft für रमणीयक.

रमणीयता (von रमणीय) f. dass. Spr. 24. UTTARAR. 70, 3 (90, 3). सर्वावस्थाविशेषेषु माधुर्यं रमणीयता SĀH. D. 132.

रमणीयत्व (wie eben) n. dass. R. 7, 2, 11. ÇĀK. 80, 7. SĀH. D. 479.

रमैय UṆĀDIS. 3, 101. wohl = रमणीय.

1. रमैति (von रम्) f. Ort des angenehmen Aufenthalts: मयिं सजाता रमतिर्वी अस्तु AV. 6, 73, 2. TBK. 3, 7, 2, 1.

2. रमति (wie eben) UṆĀDIS. 4, 63. 1) gern bleibend, anhänglich; von der Kuh, die sich nicht verläuft: पद्ज्ञा स्थ रमतयः AV. 7, 75, 2. TS. 1, 6, 3, 1. 7, 1, 12, 1. — 2) m. a) Liebhaber. — b) Himmel MED. t. 144. — c) Kräfte ÇABDAR. im ÇKDR. — d) Zeit. — e) der Liebesgott UḠĀVAL.

रमाकांत m. der Geliebte der Ramā d. i. Viṣṇu PAÑĀT. 46, 8.

रमाधव m. der Gatte der Ramā d. i. Viṣṇu ĠAGADĪÇA im ÇKDR.

रमाधिय m. der Gebieter der Ramā d. i. Viṣṇu Verz. d. Oxf. H. 104, b, 13.

रमानाय m. 1) der Gebieter der Ramā d. i. Viṣṇu oder Kṛṣṇa MBH. 2, 2292. — 2) N. pr. eines Dichters Verz. d. B. H. No. 536. eines Commentators des Amarakoṣa WILSON in der Einl. zur 1ten Ausg. des Wörterbuchs S. XXV.

रमापति m. der Gatte der Ramā d. i. Viṣṇu oder Kṛṣṇa KATHĀS. 71, 200. BHĀṬ. P. 8, 17, 7. 10, 59, 44. PAÑĀT. 4, 1, 8. VOP. 26, 130.

रमाप्रिय n. Lotus (der Ramā lieb) ÇABDAĀ. im ÇKDR.

रमाविष्ट m. Terpentin RĀGAN. im ÇKDR.

रमाश्रय m. die Zuflucht der Ramā d. i. Viṣṇu BHĀṬ. P. 1, 12, 23.